سەرکردەی گەوج .... بەری گەوجی کۆمەڵگایە

جەزا چنگیانی

پێش ئەوەی کارتی قومارچیە کورد و عەرەبەکان لە سەر مێزی هەڵبژاردن ئاشکرابێت ئێمەی کورد لە سەر مێزی سیاسی عیراق دۆڕاین . جۆرج بۆشی (کوڕ) کە ڕەخنەی لە جورج بۆشی (باوك) لە سەر نە ڕماندی صدام گرت , بە گرنگترین فاکتەری بوونی سەرکردەیەکی دڕندەی وەك صدام و نا ئارامی ونا سەقامگیری گەوجی گەلانی عیراق نامۆ بوو . ئەو نەیدەزانی عیراق وولاتێکی زۆر عەنتیکەیە لە ماوەی 1921 تا 2004 کە دەگاتە 83 ساڵ ئەم کۆمەڵە مرۆ عەنتیکەیە نەك نەیان توانیوە لە یك بگەن . بەڵکو نەیانتوانیوە یاسایەکی پتەوەی وا بۆ ڕێخستنی کارو باری ڕۆژانەی خۆیان دا بڕیژن .کە بتوانن بە ئاسانی کارەکانی ڕۆژانەیان پێ جێبەجی بکەن .ئەوەی قەوارەی سیاسی وولاتێکی بە (عیراق) بەخشیوی تەنیا بوونی سامانی (پترۆڵەکەیتی کە 75٪ هی کوردە) یانی ئەم وولاتە بەبێ ئەم سامانە لە نەخشەی سیاسی جیهان و ناوچەکەدا صفرە دەبوو . گەلانی عیراق (کورد و عەرەب) گەوجێکەیان لەوەدایە تا بێز لەیەکتری بکەنەوە وبە تاکتیکی بەرژەوەندیەکانی بیانی بازی بە ژیان و ئایندەی خۆیان بکەن وگەرەکیان بێ پێکەوە لە زیندانی سنوری عیراقی زۆڵدا پێکەوە بژین . ئەو سێ جار 83 ساڵی تر ناگەنە ئەنجامێك کە پێبوتری ئەنجامێکی ئارام .قوماری سیاسی ئیمڕۆ لە سەر مێزی گلۆبالیزمی جیهانی سەرمایەداریە . سەرانی کورد (تاڵەبانی و بەرزانی) گەوجترین یاریکەری سیاسی جیهانی گلۆبالیزمن . جۆرج بۆش (کوڕ) بە گوێ باوکی نەکرد و (تاڵەبانی و بەرزانی) پەلکێشی مێزی قوماری سیاسی کرد وکارتی سیاسی دانە دەست لە جیاتی دوو جۆکەر سێ جۆکەری (کەرکوك و خانەقین و موصلی) پێدان . لە ئەنجامدا نەك نەیان توانی بازییەکی هوشیار بەو سێ جۆکەرەوە بکەن .لە سەر مێزیك بە ناو هاوبازی بوون لەجیاتی یارمەتی بلۆڤیان لەیەکتری دەگرت . بۆیە ناسیونالیستی عەرەبی بە هوشیاریەوە

جۆکەرەکانی لە دەست (تاڵەبانی وبەرزانی) فڕاند . لە ئەنجامدا لە 8٪ وارەکەیان پیبڕا. زیادڕەویم نەنوسیوە کە گەلی باشور گەلێکی گەوجە .چونکە ڕێگەیان بە دوو سەرکردە داوە بازی بە چارەنووسیانەوە بکەن . ئەم دوو سەرکردەیە چەند ساڵ لەمەوبەر بەناوی کوردایەتیەوە مرۆڤی کوردی ساکاریان پەلکیشی شەڕی براکوژی و جاشایەتی ئیران و عیراق و تورکیا و ئیستاش هەڵبژاردن دەکەن لە هەموو قۆنتەراتە سیاسیەکانی ئەم دوو سیاسیەدا مرۆڤی داماوی کورد هەمیشە دۆڕاوی یەکەم و قوربانی بووە , لە سەرەتادا تاڵەبانی و بەرزانی ووتیان هەڵبژاردن دوادەخەین . پاشماوەیەکی کەم ووتیان هاوبەشی دەکەین لە هیچ یەك لە بڕیانانەدا تاکی کورد نەیویراوە پرسیاری ئەوە بکات (لە سەر چ پرێنسبێکی سیاسی داوای دواخستنتان کرد و لە سەرچ پرێنسیبێکی سیاسی هاوبەشی دەکەن (بێجگە وەرگرتنی ئەو برە ملوین دولارەی پارەی بۆ دەمکوتکرتنتان) وەرتانگرت . لە تەك ئەم هەموو زیکزاکەی بە مرۆڤی کورد و جارەنووسی دەکریٚ مرۆڤی کورد چەشنی بەرغەل دوایان دەکەون . ئیستا تاڵەبانی لە لایەن ناسیونالیستی عەرەبیەوە ئەرکی ڕێکلامە بۆ هەڵبژاردنی پێسپردراوە , ئەم سیاسیە هێندە هوشیاری سیاسی (**کاڵە**) سەرکردەی سوسیال دیموکراتی کوردە و جیاوازی لە نێوانی (گەل و نەتەوەدا)*ناکات . لە ڕۆژی 12/16 لە کۆبونەوەیەکدا بۆئەوەی مرۆڤی ساکاری کورد پەلکێشی هەڵبژاردن بکات بەرامبەر بە دانیشتوانی هەورامان ووتی (نەتەوەی کورد و عەرەب لە عیراقدا دەبیٚ لە مافدا یەکسان بن) کورد لە عیراقدا نەتەوە نیە . عەرەب لە عیراق ومیصر و سوریادا نەتەوەنین بەڵکو (گەلن) . کۆمەڵگایەك هێندە گەج بیٚ دەستنیشانکردن و مسۆگەرکردنی ماف وپاشەڕۆژیان بدەنە دەست سیاسیەکی عەمارەپۆهزر وبیٚ دڵنیابوونێکی نێو دەوڵەتی هاوبەشی هەڵبژاردنیك بکەن کە کەسایەتی داتەپیوی عەرەبی عیراقی زیندو و بکەرە سرپووەکانی ئەنفال چالاك بکاتەوە . دەبیٚ ئەو کۆمەڵگایە کۆمەڵگایەکی گەوج بیٚ .

من دةلَيم واية تؤش بروا ناكةيت ..... بابزانين ميذوو دةبيذي ضي .

* تەلەفزوینی کوردسات ڕۆژی 2004/12/16

2004/12/20

فرانکفۆرت

jazachingiani@hotmail.com
www.chingiani.de